

Tervezői kompetencia- fejlesztési keretrendszer

Féléves beszámoló dolgozat

Molnár L. Péter

MOME DLA 2017-18 tavasz

Témavezető: Koós Pál

2018. június 11.

0. Tartalomjegyzék

0. Tartalomjegyzék.....	2
1. Bevezetés.....	3
2. Integrációs lehetőségek.....	3
2.1. Előzmények.....	3
2.2. Előrehaladás.....	3
2.3. Definíció.....	4
3. A módosított rendszer.....	5
3.1.Áttekintés.....	5
3.2.Kompetencia területek.....	5
4.2.1.1 Módszertani ismeretek.....	5
4.2.1.2. Kreatív tervezés.....	6
4.2.1.3. Forma és érzékek.....	7
4.2.1.4. Megvalósítás.....	9
4.2.2.1 Előkészítés.....	10
4.2.2.2. Kommunikáció.....	11
4.2.2.3. Idő- és feladatbeosztás.....	12
4.2.2.4. Üzleti szemlélet.....	13
3.3.Célkitűző megbeszélések.....	15
3.4.Kiértékelő platform.....	15
3.5.Személyes megbeszélések.....	15
3.6.Személyes visszajelző.....	15
3.7.Féléves kiértékelés.....	15
4. Felhasznált irodalom.....	15

1. Bevezetés

Az aktuális félévben a tervezői kompetencia fejlesztési keretrendszer továbbfejlesztésével foglalkoztam. A cél a Maformnál alkalmazott, az előző dolgozatban már bemutatott OKR rendszer részleges vagy teljes integrációja a kompetencia-alapú fejlesztési keretrendszerrel.

2. Integrációs lehetőségek

2.1. Előzmények

Az előző féléves dolgozatomban felmértem, hogy milyen előnyei lehetnek az OKR rendszer és az általam eddig finomított kompetencia-fejlesztési keretrendszer integrációjának. Az eredményeimet összegezve: úgy látom, hogy a célkitűzések OKR-jellegű rendszerezésével kivédhetők a Dreyfus-modellen alapuló, a skálázottságból, valamint a viszonyítási alapok relativitásából eredő problémák. Egy sokkal nyitottabb rendszer alakítható ki, ahol a kompetencia-elsajátítási modell és a kompetenciaterületek határozottsága inkább valóban segítő elem, nem pedig kényszer.

2.2. Előrehaladás

Az integrációt a következőképp képzelem el: a kompetenciaterületek, az egyes kompetenciák, valamint a kompetenciaszintek meghatározása megmarad, támogató elemként. Ezzel felállítható egy moduláris, könnyen alakítható kompetencia-térkép, amiből kiindulva könnyen állíthatók össze fejlődési tervek, fejlesztési programok (pl. tantervek). Segítségével a mentorok egyszerűbben és rendszerezettebben tudnak visszajelzést adni a mentoráltaknak.

A célkitűzések és a kiértékelés ugyanakkor OKR rendszer szerint történne. Itt fontos megkülönböztetni az egyetemi és a céges környezetben történő alkalmazást.

Egyetemi környezetben a hallgatók (mentoráltak) és az oktatók (mentorok) OKR-jei éves, féléves és negyedéves célokra lennének bontva. Az intézményi célkitűzéseket éves bontásban képzelem el. A hallgatók (egyetemi mentoráltak) számára a kitűzött célok nagyobb része az egyes kompetenciaterületekhez kapcsolódóan kerülne kitűzésre, míg kisebb része konkrét ismeretekre, képességekre koncentrálna. A mentorok céljai között részben az intézményi célok elérése, részben a saját személyes fejlődésük, részben pedig a mentoráltjaik sikeressége szerepelne. Az intézményi célok változatosak és teljesen intézményre szabottak lehetnek.

Például az intézményi célok között szerepelhet a nagyobb elismertség kiharcolása. Ennek kulcseredményei lehet például jobb helyezés elérése egyetemi rangsorokban, vagy több nemzetközi hallgatói elismerés (design díj) megszerzése. Ezeket a mentorok átvehetik a saját mentoráltjaikra vetítve: éves cél lehet például, hogy a saját mentoráltjaiknak bizonyos hányada részesüljön nemzetközi design díjban. Ezek tovább bonthatók támogató célokra: felkészítő kurzusok megtartása, segédanyagok készítése, saját ismeretek elmélyítése az adott témában. A hallgatók pedig a 2-3 kompetencia-fejlesztéshez kapcsolódó céljuk mellé

(pl. fejlődés a “megvalósítás” területén prototípus-készítésben, fejlődés “üzleti ismeretek” tekintetében) felvehetnek egy célt, ami arra irányul, hogy sikeresebben szerepeljenek nemzetközi design versenyeken (pl. jó minőségű fotódokumentáció előkészítése, narratíva megírása). A két típusú cél (kompetenciafejlesztés és sikeres szereplés design versenyeken) össze is hangolható. A kapcsolódási pontok megkeresésében a mentorok a személyes konzultációk során segíthetik a mentoráltakat. Pl. ha valaki megtanulja érthetően kommunikálni a munkáját és átadni a tervezés céljait és eredményeit, akkor (a pályamű többi részétől függetlenül) nagyobb eséllyel nyerhet díjat. Ezek a képességek pedig részei a “kommunikáció” kompetenciaterületnek.

2.3. Definíció

A rendszer komplexebbé válásával és kidolgozottságának növekedésével szükségessé vált pontosan meghatározni, hogy az egyes kompetenciaterületek milyen képességeket és készségeket fednek le és miért fontosak. Szükségessé vált továbbá mátrix egyes pontjainak a definíciója is: milyen szintű jártasságot jelent az egyes kompetenciaterületek egyes kompetencia-elemeinek egyes szintjei. Ezeket fejtem ki a következő fejezetben.

3. A módosított rendszer

3.1.Áttekintés

A rendszer elemei a következőképp alakulnak:

- A kompetencia területek segédletként szolgálnak a célkitűzések és a kiértékelések során.
- Személyes célkitűző megbeszéléseken határozzák meg a mentoráltak és a mentorok a mentoráltak céljait (ezen kívül az intézmény és a mentorok külön személyes találkozókön határozzák meg a saját céljaikat).
- A kitűzött célok a kiértékelő platformra kerülnek feltöltésre (ez egy mindenki számára hozzáférhető online rendszer, ahol minden cél és kulcseredmény, valamint azok aktuális állapota látható).
- Rendszeres megbeszélések, ahol a mentoráltak egyeztetik előrehaladásukat a mentorokkal. Rendszerességük heti-havi-negyedéves szintre bontható.
- Féléves kiértékelések, ahol a mentoráltak és a mentorok közösen értékelik a mentoráltak eredményeit, az akadémiai rendszerhez igazodva.
- Személyes visszajelző, ami a saját mentoráltak saját eredményeit mutatja saját részre, a célkitűzések és mások eredményei tükrében (ez még egy vázlatos elképzelés).

3.2.Kompetencia területek

Ebben a fejezetben a különböző kompetenciaterületek meghatározásával, fontosságával, és az egyes alterületek szintenkénti értelmezésével foglalkozom. Az egyes meghatározások saját Maformnál töltött nyolcéves tapasztalatom alapján írom össze. Ennek során több, mint 20 munkatárssal dolgoztam együtt, több mint 50-féle ipari projekten. A tervezési folyamatban igyekeztem megfigyelni, hogy ki milyen problémát hogyan old meg, ehhez milyen kompetenciákat használ, illetve hogyan képezi magát. Egy idő után a megfigyelések, a kiértékelések és a tudatos kompetenciafejlesztés is részévé vált a céges kultúránknak. Ezek összegzését és rendszerezését célozza a kompetencia területek definiálása.

4.2.1. Alap kompetenciák

Az alap kompetenciák képezik a tervezői attitűd bázisát. Ezek azok a kulcsképessegek, amik megkülönböztetik a tervezőket: segítenek az önmeghatározásban, értékítéletünkben, és ezzel lefektetik a szakma alapjait.

4.2.1.1 Módszertani ismeretek

Megítélésem szerint egy, a tudását alkalmazni képes tervezőt alapvetően a módszertani ismeretei különböztetik meg egy tehetséges és kreatív embertől. Ezek az ismeretek teszik lehetővé, hogy folyamatosan hasonló színvonalon dolgozzon, ezek biztosítják a hatékony munkavégzést, hozzájárulnak a hosszú távú fejlődéshez, valamint meghatározzák a tervezői identitást.

Módszertani ismeretek	Tervezési módszertani ismeretek	Kutatási módszertani ismeretek	Tanulási és önreflexió képességek
Meghatározás	Tervezési tevékenység és folyamatok leírására, segítésére, fejlesztésére, minőségbiztosítására irányuló módszertani ismeretek.	Különböző kutatási, tervezés-előkészítési módszertanok ismerete. Ezek segítik a tervezőt a tervezés tárgya kontextusának felmérésében.	Az tanult módszertani ismeretek alkalmazása a tervezési és előkészítési folyamatban. Mennyire koherensen, mennyire rendszerezetten kerülnek alkalmazásra az ismeretek?
Miért fontos?	Minél jobb egy tervező módszertani felkészültsége, annál könnyebben talál az adott probléma vagy feladat megoldására hatékony módszert. Ezzel erőforrást takaríthat meg, illetve jobb végeredményre juthat a tervezés folyamat során.	Magas színvonalú kutatási háttérre jellemzően magasabb színvonalú tervezési folyamatot lehet alapozni. A kutatási módszerek segítik a probléma-feltárást, valamint csökkentik a megalapozatlan, hamis alapvetések beépülésének kockázatát	Alkalmazásban mutatkozik meg egy módszertani ismeret valódi haszna.
Újonc <i>Kíváncsi</i>	Ismerkedik a különböző tervezési módszertanokkal. Amit megismert, azt megpróbálja felhasználni. A felhasználás jellemzően kontextusfüggetlen.	Ismerkedik a kutatás fogalmával és szabályaival. A következő kérdésekre keresi a választ: miért fontos a források feltüntetése? Miért nem jó forrás a Wikipedia? A tanult ismereteket próbálja alkalmazni. A tanultak közötti összefüggéseket nem látja át.	Rádöbben, hogy a tanulást is lehet tanulni. Megismerkedik az önreflexió fogalmával és fontosságával. Időnként, impulzus-szerűen feljegyezni a kihívásokat, tanulságokat.
Kezdő <i>Ambíciózus</i>	Elkezdi felismerni a különböző módszertanok közös pontjait, ezekből magának kivonatokat képez. Döntését ténylegesen segítik a módszertani ismeretek. Nem mindig a megfelelő módszertant használja.	Megérti, hogy miért fontosak a kutatás alapvető szabályai. Képes az alapvető szabályok betartására, de nem mindig a megfelelő helyen keres.	Megérti a tanulságok feljegyzésének és a visszajelzések adásának és fogadásának fontosságát. Feljegyzi és rendszerezi a tanulságokat, másoknak is visszajelzést ad. Feljegyzései, visszajelzései nem mindig teljesen megalapozottak.
Hozzáértő <i>Magabiztos</i>	A kezdőnél elmélyültebb módszertani ismeretekkel rendelkezik. Amikor új módszertani elemet tanul, akkor azt hatékonyan tudja felhasználni. Tudja, hogy mikor milyen módszerhez nyúljon.	Képes egy akadémiai igényességű kutatás formai követelményeinek megfelelő kutatási anyagot letenni az asztalra. Tudja, hogy mit hol keressen. Nem okoz neki problémát a hivatkozások megfelelő használata. Meg tudja különböztetni a saját kutatási eredményeit másokétól.	Magabiztosan gyűjti és adja a visszajelzéseket. Hasznos visszajelzéseket ad másoknak, és elvárja, hogy mások visszajelzést adjanak neki.
Jártas <i>Tudatos</i>	Magasszintű módszertani ismeretei lehetővé teszik számára, hogy szinte mindig a megfelelő módszerhez nyúljon, amikor új problémával szembesül. A meglévő módszertani elemek ötvözésével testre szabja a módszertani eszközöket.	Képes tartalmilag is elfogadható kutatási anyag készítésére, aminek van minimális újdonságtartalma.	Tudatos és rendszerezett módon gyűjti a tanultakat, amikhez bármikor vissza tud nyúlni. Hasznos visszajelzéseket ad másoknak, és elvárja, hogy mások visszajelzést adjanak neki.
Mester <i>Látnok</i>	Saját módszertani megoldásokat alkot, próbál hozzátenni az egyetemes ismeretekhez, és olykor sikerrel is jár.	Folyamatosan figyelemmel kíséri a releváns tudományos eredményeket, amikhez olykor ő maga is képes hozzátenni.	Segít másoknak rendszerezni a tudását. Új utakat keres az ismeretek, visszajelzések rendszerezésére.

4.2.1.2. Kreatív tervezés

A tervezői munka során elengedhetetlen a kreativitás, valamint a kreatív megoldások megfelelő előadásmódja, kommunikációja. Ezen ismereteket soroltam a "Kreativitás" kategóriába. A kreativitás hozzájárul a tervezés eredményének megkülönböztethetőségéhez és újszerűségéhez. Ez a két jellemző a legtöbb újtermék-fejlesztésnél alapvető fontosságú.

Kreatív tervezés	Ötletek minősége	Koncepcióalkotás	Ötletek és koncepciók kommunikációja, előadásmódja	Interdiszciplináris integráció
Meghatározás	A tervező azon képessége, hogy egy adott témában meghatározott időn belül meghatározott mennyiségű mennyiségű hasznosítható ötlettel álljon elő. Az ötletek egy adott probléma részeire vagy egészére adott válaszok.	A különböző ötletek rendszerezése, összekapcsolására vonatkozó képesség. A koncepciók lényege, hogy egy adott problémára vázlatosan kidolgozott, de teljeskörű választ adnak.	Az ötletek és koncepciók gyors és könnyen érthető leírására, bemutatására szolgáló képesség. Elsősorban a vizuális reprezentáció minőségét jelenti, de nem korlátozódik arra: fontos a hozzá fűzött szöveges magyarázat, kiegészítő információ is.	Különböző szakterületek és tudományterületek ismereteinek integrált felhasználása az adott probléma feltárására, illetve megoldására.
Miért fontos?	Ezek az ötletek adják a problémamegoldás és a tervezés egyik alapját. Minél több ötletből indulunk ki, annál nagyobb a variációk száma a tervezés során, és annál nagyobb eséllyel lesz a kitűzött céloknak megfelelő a végeredmény.	A koncepcióalkotás során dől el egy termék közel végleges érzékelt minősége.	Ez a képesség teszi lehetővé, hogy egy tervező gyorsan és hatékonyan ossza meg elképzeléseit másokkal. Ez az információcsere a tervezés kezdeti szakaszában komoly hatást gyakorol a tervezés későbbi végeredményére is.	A tervezők jellemzően többféle szakma metszéspontjában alkotnak. A végeredmény akkor lesz sikeres, ha sikerül ezeket a különböző ismereteket integrálni.
Újonc Kíváncsi	Megismerkedik az ötlet fogalmával és néhány eszközzel, amik segítik az ötletelésben. Maga is képes ötletelésre. Az ötletei jellemzően kontextusfüggetlenek.	Megismerkedik a koncepció fogalmával és néhány eszközzel, amik segítik a koncepcióalkotásban. Maga is képes koncepciókat létrehozni. A koncepciói jellemzően kontextusfüggetlenek.	Megismerkedik az ötletek és koncepciók bemutatására, előadására használt legalapvetőbb eszközökkel. Ezeket használja is. Alkotás során a művek az eszközök alárendeltjei. Nem mindig a megfelelő előadásmódhoz nyúl.	Tisztában van vele, hogy vannak a sajátjától különböző szakmák.
Kezdő Ambíciós	Lelkesen és az újoncnál jobb hatékonysággal használ ötletelési segítő eszközöket. Ötletei jobban illeszkednek az adott témához és újszerűbbek.	Koncepcióalkotás során az újoncnál körültekintőbb. Tapasztalatait felhasználva képes a problémákra jobban reflektáló megoldásokat kínálni.	Megtanul alkalmazni néhány prezentációs technikát. Ezeket a feladattól függően váltogatja. Sok technika ismeretlen még számára, ezeket közben igyekszik megismerni, kipróbálni.	Tisztában van vele, hogy lehetséges több szakmai szempontrendszer szerint vizsgálni egy problémát.
Hozzáértő Magabiztos	Ötleteinek minősége és mennyisége kiemelkedő. Ötletei relevánsak, újszerűek.	Magabiztos a koncepcióalkotásban. Döntéshozatala a kezdőénél gyorsabb.	Magabiztosan alkalmaz több technikát, amik segítségével a legtöbb helyzetben tökéletesen elboldogul.	Képes több szakmai szempontrendszer szerint vizsgálni egy problémát.
Jártas Tudatos	Képes specializálódni egy vagy több területre, amiken belül már ötlet szinten képes magas szinten integrálni az adott terület eredményeit, ismereteit.	Tudatosan kombinálja az ötleteket. Koncepcióalkotás során kontextusfüggő módon dönt, döntéshozatala gyors. Keresi az új eszközöket, figyeli az aktuális trendeket. Új ismereteit gyorsan és hatékonyan építi be tervezői tevékenységébe.	Sok technikát ismer, amiket mindig megfelelő helyzetekben alkalmaz. Ha valamilyen ismerete hiányzik, annak gyorsan utánajár és megtanulja. Az új ismereteit gördülékenyen képes beépíteni tervezői tevékenységébe.	Képes mediátorként, összekötő kapocsként működni különböző szakterületek között.
Mester Látnok	Ötletei rendkívül újszerűek és az aktuális trendekre reflektálnak.	Koncepciótervei előremutatóak és újraértelmezik a kontextust.	Új megoldásokat keres ötletei és koncepciótervei kommunikálására. Ezek az új megoldások összhangban vannak az aktuális trendekkel.	Új területeket kapcsol össze, mindig az új kapcsolódási pontokat keresi.

4.2.1.3. Forma és érzékek

Termékek tervezésekor figyelmet kell fordítani azok érzékelt fizikai formájára. Általános esetben egy felhasználó az azonos funkciójú és árú tárgyak közül azt fogja preferálni, amellyel kellemesebb a fizikai interakció: kellemesebb ránézni, jobb megfogni, jobb hallgatni. Ezek mellett az alapvető érzékelési szempontok mellett azonban fontos a kulturális

illeszkedés is: míg bizonyos hatások egy adott kultúrában kellemesek, más kultúrákban offenzívek vagy kellemetlenek lehetnek. Tervezés során ezekre a szempontokra is figyelni kell, ezeket foglaltam össze a “forma és érzékek” kategóriában.

Forma és érzékek	Alkalmazott vizuális nyelv	Multiszenzoralitás	Hangulat- és témaérzékenység
Meghatározás	Jó esztétikai érzék és igényes kivitelezés, ami a termék funkciójával tervezett viszonyban lévő esztétikus megjelenésű végeredményhez vezet.	Azon képességek köre, amik lehetővé teszi, hogy a tervezők a tervezés során kihasználják az emberi érzékelés minél teljesebb spektrumát: a két leggyakrabban alkalmazott érzékek a látás, a tapintás, és a hallás, de emellett olykor fontos szerepet kap a szaglás és az ízlelés is.	Egy tervező azon képessége, hogy képes egy adott kontextus hangulatára, kulturális kontextusába illeszkedő megoldást létrehozni.
Miért fontos?	Mert azonos funkciójú és árú termékek közül a “szebbek” sikeresebbek lesznek a piacon. A termékek esztétikussá tétele továbbra is igen fontos és piacképes tudás.	A szenzorális spektrum kiszélesítése új lehetőségeket nyit egy termék egyedivé, sikeressé tételében, valamint inkluzívabbá (pl. látás- és hallássérültek számára is használhatóvá) teheti a termékeket.	Kontextusától függően minden tervezési feladat más eredményt kíván, ezért ez egy hasznos, elengedhetetlen képesség. Míg bizonyos megoldások jól működnek egy adott kultúrkörben, addig egy másikban nem elfogadottak.
Újonc <i>Kíváncsi</i>	Esztétikai érzékére alapozva alkot. A végeredmény nem áll tervezett viszonyban a funkciókkal. A részletek és a teljes alkotás összhangja többnyire korlátozott.	Ismereteket gyűjt a különböző érzékekről, ám ezeket még nem képes rendszerbe foglalni. Tervezés során csak egy érzékre koncentrálnak.	Tisztában van vele, hogy a használati környezet, a kulturális kontextus fontos tényező egy termék sikerében, de tervezés során ezt nem veszi figyelembe.
Kezdő <i>Ambíciózus</i>	Ismeretei alapján kategóriákat képez, amik biztos megoldást nyújthatnak a forma és a funkció kapcsolatának tervezésére. Ezekhez igazodva tervez, így döntéshozatala az újoncénál gyorsabb. Komplexebb problémák megoldása még túl nagy kihívást jelent.	Tervezés során több érzékre koncentrálnak, a végeredmény azonban nem minden (releváns) érzék területén azonos szinten kidolgozott.	Utánajár és körültekintően figyelembe veszi a termék kulturális kontextusát és felhasználási módját. Ismeretei alapján sablonokat képez és ezekbe próbálja besolnari az új problémákat.
Hozzáértő <i>Magabiztos</i>	Magasabb szinten látja a formai összefüggéseket, mint a kezdő, és képes különböző stílusokban alkotni. Az új ismereteit kontextusfüggő módon tudja előhívni és alkalmazni. Keresi és érti az aktuális irányzatokat, amiket képes beépíteni munkáiba a saját stílusával összhangban.	Képes összehangolni a különböző érzékeket. Tudja, hogy mi az, amit nem tud jól alkalmazni – ezeket az elemeket elkerüli és más területen kompenzálja. Szükség esetén segítséget von be. A külső inputokat jól tudja integrálni.	Magasabb szinten érzékeli a termék és környezete közötti összefüggéseket. Nem csak sablonokban képes gondolkodni. Új ismereteit hatékonyan illeszti be meglévő ismeretei rendszerébe. Téma és hangulatválasztása széles réteg számára befogadható az adott kulturális térben.
Jártas <i>Tudatos</i>	Rutinszerűen képes kiegyensúlyozott vizuális rendszereket létrehozni. A végeredmény tudatosan tervezett (mindegy, hogy harmonikus vagy disszonáns). Az őt érő új vizuális ingereket magas szinten képes munkáiba integrálni.	Új területeket keres, az így szerzett ismereteit pedig koherens módon beépíti munkájába. Más területek szakértőinek munkáját képes teljesen integráltan beépíteni. Munkái valóban multiszenzorális élményt adnak, és a felhasználók több érzékére hatnak, adkevt, tervezett módon.	Ismeri a szakmai trendeket és a számára fontos kulturális elemeket, több kulturális térben is. Új ismereteit magas szinten integrálja meglévő tudásanyagába, döntéshozása gyors. Egy adott kihívásra több megoldást is kínál, amik hangulatukban és témájukban illeszkednek a kulturális kontextushoz és használati környezethez.
Mester <i>Látnok</i>	Holisztikusan alkot, magabiztos és körültekintő. Munkái nagy hatással vannak másokra, beleértve a nemzetközi szakmai közönséget is.	Alkotás során a kezdetektől fogva azonos súllyal kezeli a tervezett termék eltérő érzékekre ható tulajdonságait. A végeredmény összehangolt tudatosan alakított, a tervezési folyamat holisztikus.	Teljesen holisztikus módon tudja munkáját (a terveket, prototípusokat, végterméket) összehangolni a kulturális kontextussal és a felhasználási környezettel. Kulturális ismeretei széleskörűek, tervezés során tisztában van a termék használati környezetében alkalmazott szimbólumokkal viszonyrendszerekkel. Odafigyel az átlagos szemlélő számára nem ismert vagy nem látható szemantikai, szemiotikai összefüggésekre is. Munkája visszahat a kulturális térre.

4.2.1.4. Megvalósítás

Megvalósítás alatt értem azon lépések összességét, melyek során a vázlatból használható (valamilyen szempontból kipróbálható, vagy teljesen működőképese, valós) dolog jön létre. Ez lehet prototípus, modell vagy gyártmány. A megvalósítás fontos része a folyamatnak, hiszen enélkül minden, amit a tervező alkotott, csak elképzelés marad. Több síkon is értelmezhető, a tervezési folyamat csaknem minden fázisa során hasznos ismeretekről van szó.

Megvalósítás	Fizikai modellezés és prototípus-készítés	Virtuális modellezés és prototípus-készítés	Technológiai ismeretek	Lényeglátás és fókusz
Meghatározás	Ötletek és elképzelések tesztelésre alkalmas fizikai modellbe vagy prototípusba történő átültetésének képessége.	Ötletek és elképzelések tesztelésre alkalmas virtuális modellbe vagy prototípusba történő átültetésének képessége.	Terméktervezés esetén sorozatgyártáshoz kapcsolódó technológiai ismeretek, anyagismeret és gyártásszervezési képességek. (Virtuális termék esetén fejlesztési, programozási ismeretek.)	Megvalósítás-központú szemléletmód, ami a lehetőségekre koncentrálna. Azon képességek összessége, amik lehetővé teszik a tervező számára, hogy a fontos jellemzők megvalósítására koncentrálna, és kevésbé fontosaknál pedig jó kompromisszumot találjon.
Miért fontos?	A prototípuskészítéssel és teszteléssel (korai és érett fázisban egyaránt) költségek és idő takarítható meg. Így ez egy kifejezetten értékes képesség.	Amikor fizikai modell létrehozása nem lehetséges, vagy indokoltabb egy virtuális modell létrehozása, akkor ezekkel a virtuális prototípusokkal és modellekkel hasonlóképp idő és költség takarítható meg.	Ezek a technológiai ismeretek határozzák meg, hogy mennyire tudja a tervező kihasználni az ipari környezet által nyújtott lehetőségeket. Segítségükkel sokkal jobb minőségben, kevesebb veszteséggel tudja elképzeléseit a gyakorlatba ültetni.	100%-os tökéletesség elérése hétköznapi termékek esetén nem lehetséges. Viszont a lényeges elemek helyes megválasztásával elérhető a tökéletesen megfelelő termék érzete.
Újonc <i>Kíváncsi</i>	Tud róla, hogy léteznek prototípusok és fizikai modellek. Tanul róluk, de az összefüggéseket még nem látja át. Nincs tisztában ezek jelentőségével és helyével a tervezési-fejlesztési folyamatban.	Tud róla, hogy léteznek digitális prototípusok. Tanul róluk, de az összefüggéseket még nem látja át. Nincs tisztában ezek jelentőségével és helyével a tervezési-fejlesztési folyamatban.	Technológiai ismeretei korlátozottak, ennek a területnek nem tulajdonít különösebb jelentőséget.	Kíváncsi rá, hogy miként lesz egy ötletből termék, de nem látja még át a teljes folyamatot.
Kezdő <i>Ambíciózus</i>	Tisztában van a prototípusok és modellek szerepével a fejlesztési folyamatban. Képes kezdetleges modellek megvalósítására. A modellezési ismeretei korlátozottak, izoltáltak.	Tisztában van a virtuális prototípusok szerepével a fejlesztési folyamatban. Képes kezdetleges prototípusok megvalósítására. A prototípuskészítési ismeretei korlátozottak, izoltáltak.	Átlátja a technológiai ismeretek jelentőségét és képezi magát ezen a téren. Ismeretei korlátozottak, az összefüggéseket nem látja át. Néhány technológiát ismer.	Ismeri a termékfejlesztési folyamatot, viszont tudása jellemzően lexikális és izolált, a gyakorlatba még nem átültethető.
Hozzáértő <i>Magabiztos</i>	Képes professzionális szinten is elfogadható modellek készítésére, ismeri az ehhez szükséges technológiákat, és ezek közül a fontosabbakat alkalmazni is tudja. Új ismereteit könnyen építi be munkájába.	Képes professzionális szinten is elfogadható modellek készítésére, ismeri az ehhez szükséges technológiákat, és ezek közül a fontosabbakat alkalmazni is tudja. Új ismereteit könnyen építi be munkájába.	Magabiztosan alkalmazza technológiai tudását a tervezés korai fázisaitól kezdve. Átlátja az összefüggéseket és keresi ezen a téren is az új ismereteket.	Átlátja a termékfejlesztési folyamat összefüggéseit, és képes az egyes szempontok között az aktuális kihívásokra reflektálva prioritizálni, a fontos dolgokat kiemelten kezelni, a kevésbé fontosakat kisebb súllyal kezelni.

Megvalósítás	Fizikai modellezés és prototípus-készítés	Virtuális modellezés és prototípus-készítés	Technológiai ismeretek	Lényeglátás és fókusz
Jártas <i>Tudatos</i>	Rutinszerűen és tudatosan készít kiemelkedő minőségű modelleket, prototípusokat, amik mindig elérik a céljaikat (legyen az funkcionális teszt vagy a fizikai minőség reprezentációja, esetleg más cél). Ismeri a legújabb szakmai trendeket, aikat képes magas szinten integrálni munkáiba.	Rutinszerűen és tudatosan készít kiemelkedő minőségű prototípusokat, amik mindig elérik a céljaikat (legyen az funkcionális, mechanikai teszt vagy a végső minőség reprezentációja, esetleg más cél). Ismeri a legújabb szakmai trendeket, aikat képes magas szinten integrálni munkáiba.	Tudatosan használja a legújabb technológiai megoldásokat a termék színvonalának emelésére, gyártási költségeinek, környezeti lábnyomának csökkentésére. Az esetek döntő többségében megfelelő technológiát választ, amit képes megalapozottan indokolni.	Képes egészen magas szinten integrálni az új ismereteit a már tanultak rendszerébe. Helyzetfelismerése gyors és hatékony. A kontextus értelmezésében nagyobb gyakorlata van, mint a hozzáértőnek. Szakmailag tudatos, keresi az új ismereteket és ismeri a szakmai trendeket, amiket be tud építeni a saját munkásságába.
Mester <i>Látnok</i>	A megszokottaktól különböző, újszerű megoldásokat választ, amikkel túlteljesíti a modell vagy prototípus céljait. Munkája hatással van a szakmai közösségre is.	A megszokottaktól különböző, újszerű megoldásokat választ, amikkel túlteljesíti a modell vagy prototípus céljait. Munkája hatással van a szakmai közösségre is.	Képes újszerűen kombinálni a különböző technológiákat, hogy jobb (magasabb piaci értékű, kisebb környezeti lábnyomú, alacsonyabb költségek mellett gyártható, és/vagy nagyobb társadalmi hatású) terméket hozzon létre.	A helyzettől függően, a globális trendek tükrében képes újszerű módon megválasztani a terméktervezés hangsúlyos elemeit. A látásmódja hatással van a szakmai közösségre.

4.2.2. Kiterjesztett kompetenciák

A kiterjesztett kompetenciák segítik a tervező érvényesülését multidiszciplináris csoportokban. Megfigyelésem szerint ezek a készségek és képességek szükségesek ahhoz, hogy szakmai tudásukat hasznosítani és érvényesíteni tudják.

4.2.2.1 Előkészítés

Az előkészítés kategóriába soroltam azokat a képességeket, amik a tervezést megelőző kutatási-keresési jellegű feladatok elvégzéséhez szükségesek. Ilyen feladatok lehetnek például a következők: piackutatás, konkurencia-elemzés, technológiai kutatás, a kulturális kontextus vizsgálata, analóg megoldások vizsgálata, meglévő termék vagy szolgáltatás elemzése, stb. Általánosan fogalmazva az előkészítés részének tekintek minden olyan lépést, ami a későbbi tervezést hatékonyabbá, szélesebb körűvé, a végeredményt pedig hasznosabbá teheti. Más szóval: ami a releváns ismeretek összegyűjtésére, rendszerezésére és hasznosíthatóvá tételére koncentrál.

Előkészítés	Követelményjegyzék felállítása és használata	Logikus kritikai szemlélet	Interdiszciplináris megközelítés	Analízis és absztrakció
Meghatározás	Tervezés célkitűzéseinek és kimeneti követelményeinek összeállítása, betartása	A rendelkezésre álló információk és adatok rendszerezése és kritikus szemlélete. A spekulációk, megérzések és tények megkülönböztetésének képessége.	A problémák nem kizárólag egy, hanem több szak- és tudományterület nézőpontjából szemlélésének képessége.	Egyes megoldások és részletek kiragadása a kontextusukból más területen történő hasznosítás céljából. Folyamatok vizsgálata, elemzése.
Miért fontos?	Segíti az időbeosztást, megkönnyíti a döntéshozást, ezáltal felgyorsítja a tervezési folyamatot.	Segítségével elkerülhető a tévutak és a látszat-megoldások.	A tervezés jellemzően interdiszciplináris területen folyik, ezért fontos mások szemével is látni a folyamatokat.	Az innováció egyik formája lehet, ha más területeken bevált megoldások kerülnek átemelésre egy új területre.

Előkészítés	Követelményjegyzék felállítása és használata	Logikus kritikai szemlélet	Interdiszciplináris megközelítés	Analízis és absztrakció
Újjonc <i>Kíváncsi</i>	Ismeri a követelményjegyzék fogalmát, tisztában van a használatának szabályaival, jelentőségét és szerepét ugyanakkor nem látja át.	Logikus kritikai szemlélete nem alakult ki, de már hallott annak létezéséről és fontosságáról.	Tisztában van az interdiszciplináris szó jelentésével, de az interdiszciplináris megközelítés jelentőségét még nem látja át.	Igénye van új ismeretek szerzésére és a tervezési projektjeihez kapcsolódó problémák elemzésére, de tapasztalata és gyakorlata még nincs.
Kezdő <i>Ambíciózus</i>	Képes általános pontokból álló követelményjegyzék összeállítására. A követelményjegyzéket kontextusfüggetlenül használja, jelentőségét nem látja át teljeskörűen.	Igyekszik logikusan végiggondolni döntéseit és kritikusán vizsgálni forrásait.	Érti az interdiszciplináris megközelítés jelentőségét és törekszik rá, hogy más területről érkező szakemberekkel működjön együtt. Az együttműködés nem mindig zökkenőmentes.	Elemzi a tervezési feladathoz kapcsolódó problémákat és kihívásokat. Nem képes elvonatkoztatni a szerzett tudás kontextusától.
Hozzáértő <i>Magabiztos</i>	A követelményjegyzék összeállításában és használatában magabiztos. Magasabb szinten látja át az egyes pontok közötti összefüggéseket, és a követelményjegyzék fontosságát, mint egy kezdő. Döntéshozatala gyorsabb.	Döntéseit képes logikusan végiggondolni és alátámasztani. Forrásait, információit kritikusan szemléli és ellenőrzi. Döntéseit nem alapozza megbízhatatlan forrásokból származó információkra.	Képes zökkenőmentesen együttműködni más területről érkező szakemberekkel. Az így szerzett ismereteket kontextusfüggő módon kezeli és építi be a tervekbe.	A tervezés problémáit képes kontextusfüggően, absztrakt módon elemezni, az elemzés eredményeit pedig képes kontextusfüggő módon beépíteni a tervezésbe.
Jártas <i>Tudatos</i>	Magas szintű rálátással rendelkezik a tervezési folyamatra és a követelményjegyzék szerepére. Tudatosan, professzionálisan használja ezt az eszközt, új ismereteit gyorsan beépíti.	Gondolatmenete, tervezési folyamata logikus és átlátható, döntései alátámaszthatók. Tudatosan keresi terveinek, elképzeléseinek, módszereinek hibáit azzal a céllal, hogy fejlődjön. Új ismereteit könnyen és gyorsan integrálja, döntéshozatala megfontolt.	Maga is több területen rendelkezik használható tudással. Ugyanakkor belátja, hogy a tervezés során a horizontális és a vertikált tudásra is szükség van. Ezek összehangolásában élen jár.	Képes tudományos igényességű elemzések elkészítésére, amiknek eredményeit képes a tervezés során felhasználni.
Mester <i>Látnok</i>	Kiemelkedő rálátásának köszönhetően képes megalapozott módon megkérdőjelezni bizonyos sarokpontnak tekintett követelményeket a tervezés során. Szakmai tudatossága példaértékű.	Adott esetben képes minden megkérdőjelezni és elfogadni, hogy a gyors döntések nem mindig célravezetőek. Ezzel kapcsolatos attitűdjét a projekt kontextusa szerint képes változtatni.	Törekszik rá, hogy új területeken kapcsoljon össze és ezáltal új tudással gyarapítsa az egyetemes ismeretanyagot.	Tudományos eredményei a szakmai közösség által is elfogadottak, ismertek.

4.2.2.2. Kommunikáció

Professzionális munkavégzés során elengedhetetlen a jó kommunikáció. Személyes szinten a gondolatok hatékony megosztásában, érvelésben és konfliktuskezelésben is hasznos. A munka eredménye nyilvános prezentációk, bemutatók útján jut el több emberhez. Mivel egy tervező több szakterület és tudomány metszéspontjában dolgozik, ezért elengedhetetlen, hogy megtalálja a közös hangot más területen dolgozó szakemberekkel.

Kommunikáció	Személyes kommunikáció	Nyilvános kommunikáció, prezentáció	Együttműködés multidiszciplináris környezetben	Narratíva, történetmesélés
Meghatározás	Írásos és szóbeli kommunikációs készségek és képességek.	Nyilvános beszéd és prezentációs készségek, képességek. A folyékony és érthető beszéd mellett fontos a felkészültség és a mondanivaló is.	Más területről érkező szakemberek, teljesen más szociális és/vagy kulturális háttérű emberek megértése és a velük folytatott hatékony kommunikáció.	A tervezés eredményeinek közérthető és érdekes megfogalmazása, a lényeg megtalálása.

Kommunikáció	Személyes kommunikáció	Nyilvános kommunikáció, prezentáció	Együtműködés multidiszciplináris környezetben	Narratíva, történetmesélés
Miért fontos?	A tervezői munka csapatmunka, ezért fontos, hogy egy tervező jól kommunikáljon.	A tervek és a tervező sikereit is nagymértékben befolyásolja, hogy a tervező mennyire képes meggyőzően bemutatni az eredményeit, érvelni, és megnyerni a hallgatóság támogatását.	A tervezői munka során sokszor egészen más háttérű emberek együttműködése szükséges.	Megfelelő narratívát használva népszerűbbé és elfogadottabbá tehetők termékek. Ez egy hasznos tudás, hiszen a tervező és a végtermék piacképességét is javíthatja.
Újonc <i>Kíváncsi</i>	Kommunikációja során általános ismereteire és tapasztalataira támaszkodik, kommunikációja nem tudatos, annak sikerét adottságnak és nem fejleszthető képességnek tekinti.	A nyilvános szerepléseket nem keresi, az ezekkel járó stresszt nehezen kezeli. Prezentációk alkalmával felkészültsége hiányos, mondanivalója nehezen befogadható és terjedős.	Tisztában van a multidiszciplináris szó jelentésével, tudja, hogy léteznek az övétől különböző szakmai nézőpontok, de az együttműködés jelentőségét még nem tudja felmérni.	Kíváncsi rá, hogy hogyan lehet egy termék vagy szolgáltatás lényegét történetmeséléssel átadni, de nincs gyakorlata és nem látja még át, hogy ez miért fontos.
Kezdő <i>Ambíciózus</i>	Odafigyel a hatékony és proaktív kommunikációra. Új ismereteit próbálja gyakorolni, egyelőre a kontextussal csak laza kapcsolatban.	Prezentációira készül, tapasztalatait igyekszik rendszerezni. Mondanivalóját előre átgondolja, de ki lehet zökkenteni.	Képes kommunikálni más területről érkező szakemberekkel, és van is ebben némi minimális tapasztalata.	Korlátozott ismeretanyaggal rendelkezik történetmesélés kapcsán, ám ismereteit igyekszik gyakorolni, levonva a próbálkozásai tanulságait.
Hozzáértő <i>Magabiztos</i>	Magabiztosan kommunikál, felkészült, figyelmes és proaktív. Nem személyeskedik, nem indulatos. Nem hallgatja el a mondanivalóját.	Prezentációk során magabiztos, felkészült, nehezen kizökkenthető. Előre felkészül és gyakorol. Törekszik rá, hogy új módszerekkel, technikákkal bővítse a prezentációs eszköztárát.	Magabiztosan dolgozik multidiszciplináris környezetben, a más szakterületekről érkező véleményét és elképzeléseit tiszteletben tartja. Saját tudásában biztos, mások javaslataival szemben kritikus, de nem ellenséges.	Képes narratíva megfogalmazására és felhasználására oly módon, hogy az különböző háttérű emberek számára (céltól függően egy specifikus hallgatóságra kihelyezve vagy általános) érthető és izgalmas legyen.
Jártas <i>Tudatos</i>	Nem akar mindig a középpontban lenni, de nem is hallgatja el a mondanivalóját. Hatékonyan kommunikál, érthetően és világosan fogalmaz, mondatai jól felépítettek és logikusak.	Nyilvános szereplései során felkészült, pontos és képes kezelni az szerepléssel járó stresszt. A mondanivalóját helyezi a középpontba, ennek rendeli alá a prezentációs formát és ennek megfelelően használ különböző eszközöket.	Képes holisztikusan integrálni a különböző szakterületektől érkező impulzusokat, inputokat.	Az előre megalkotott narratívát képes holisztikusan kezelni és a kontextusnak megfelelően gyorsan és hatékonyan, tudatosan testreszabni.
Mester <i>Látnok</i>	Hozzáállása és képességei példaértékűek, amivel másokat is hatékonyabb kommunikációra inspirál és tanít.	Prezentációi újszerűek és megnyerőek, mondanivalójának lényege egy laikus számára is érthető. Példát mutat és képes hatást gyakorolni a szakmai közösségre.	Keresi az újfajta együttműködési lehetőségeket olyan területek között, amik előtte nem tudták egymás tudását hasznosítani.	Képes újszerű narratívát adni megszokott dolgoknak, illetve képes újszerűen megközelíteni a történetmesélés gyakorlatát.

4.2.2.3. Idő- és feladatbeosztás

Egy munka értékét jelentősen csökkenti, olykor teljesen erodálja, ha nem készül el időben. A határidők betartásának és a szakmai színvonal egyidejű szinten tartása komoly kihívás. A két szempont összehangolásának sikeressége jelentős mértékben azon múlik, hogy egy tervező (vagy csapat) jól használja-e ki a rendelkezésre álló időt. Ennek három kulcseleme a feladatok idővonzatásnak meghatározása, az rendelkezésre álló erőforrások beosztása, valamint az előre meghatározott terv kezelése (betartása és aktualizálása). Az ehhez szükséges kompetenciákat tartalmazza ez a kompetencia-terület.

Idő- és feladatbeosztás	Ütemterv készítés és használat	Folyamatok összehangolása	Priorizálás, eszkalálás, delegálás
Meghatározás	Ütemterv elemeinek meghatározása, időbeli vonzatok becslése, valamint az előre meghatározott teljesítési pontok betartása, adott esetben az ütemterv aktualizálása, módosítása.	Külső folyamatok (pl. technológiai vagy beszerzési folyamatok) átfutási idejének és lehetséges indulási időpontjainak figyelembe vételével az egyes folyamatok rendezése olyan módon, hogy a tervezési és megvalósítási folyamat a lehető legoptimálisabb módon haladhasson.	A feladatok fontosságának meghatározása. A delegálandó és eszkalálandó feladatok meghatározása. Feladat átadás megfelelő instrukciókkal, az előrehaladás figyelésével. Feladat átadás hasznosságának utólagos kiértékelése.
Miért fontos?	Segíti a határidők betartását és a feladat gyorsabb, hatékonyabb elvégzését. Az elhúzó projektek piaci környezetben jelentős veszteséget okoz, ezért érdemes azokat betartani.	Segítségével rövidíthető a teljes tervezési, piacosítási folyamat hossza.	Hosszú távon csapatszinten hatékonyabb munkavégzést tesz lehetővé: kevesebb energiával jobb eredmény érhető el.
Újjonc <i>Kíváncsi</i>	Ismeri az ütemterv fogalmát, tisztában van a használatának szabályaival, jelentőségét és szerepét ugyanakkor nem látja át.	Nem ismeri a folyamatokat, de törekszik a megismerésükre.	Úgy gondolja, hogy mindent egyedül kell megoldania.
Kezdő <i>Ambíciózus</i>	Képes általános pontokból álló ütemterv összeállítására. Az ütemtervet mereven, kontextusfüggetlenül használja, jelentőségét nem látja át teljeskörűen.	Az általános folyamatokat ismeri, de a teljes rendszert nem látja át.	Tud róla, hogy csapatmunkával többet lehet elérni, de még mindig inkább saját magában bízik.
Hozzáértő <i>Magabiztos</i>	Az ütemterv összeállításában és használatában magabiztos. Magasabb szinten látja át az egyes pontok közötti összefüggéseket, és az ütemterv fontosságát, mint egy kezdő. Döntéshozatala gyorsabb. Szükség esetén képes az ütemterv aktualizálására.	Általános esetekben ismeri és átlátja a folyamatokat. Képes azok befolyásolására, igazítására.	Képes csapatban dolgozni és bizonyos feladatokat átvenni másoktól, illetve átadni másoknak.
Jártas <i>Tudatos</i>	Magas szintű rálátással rendelkezik a tervezési folyamatra és a követelményjegyzék szerepére. Tudatosan, professzionálisan használja ezt az eszközt, új ismereteit gyorsan beépíti.	Szinte minden esetben holisztikus rálátása van a folyamatokra, amiket tudatosan alakít. Felismeri, ha valamire nincs ráhatása, és ilyenkor ennek megfelelően cselekszik (delegál, eszkalál, vagy prioritást vált)	Tudatosan ad- és vesz át feladatokat, átlátja a csapaton belüli feladatokat és szerepköröket.
Mester <i>Látnok</i>	Teljes rálátása van a folyamatok alakulására, szükség esetén gyorsan és hatékonyan tudja az ütemtervet alakítani,	Képes új típusú folyamatokat bevezetni.	Képes innovatív módon megközelíteni a feladatok szétszétását, mindig tisztán látja és figyelembe veszi a projekt érdekeit.

4.2.2.4. Üzleti szemlélet

Egy piaci alapokon működő gazdaságban elengedhetetlenek az üzleti ismeretek. Egy tervezőnek feltétlenül tisztában kell lennie az általa tervezett termék (vagy szolgáltatás) piaci környezetével, valamint a saját munkájának piaci értékével. Ezek az ismeretek elsősorban tapasztalat útján és üzleti jelentések figyelemmel kísérésével tarthatók naprakészen. Ahhoz azonban, hogy az ismeretek begyűjtése és alkalmazása hatékonyabb legyen, érdemes fejleszteni néhány alapvető üzleti kompetenciát. Ezek összességét rendszereztem erre a kompetencia-területre.

Üzleti szemlélet	Üzleti és piaci modellek	Költség- és értékbecslés	Tárgyalástechnika és érdekvérvényesítés
Meghatározás	Alapvető üzleti folyamatok, piaci modellek ismerete.	A tervezendő termék költségeinek és értékének megbecsülése.	Saját szempontok és érdekek képviselése és érvényesítése akár ellenséges környezetben is.

Üzleti szemlélet	Üzleti és piaci modellek	Költség- és értékbecslés	Tárgyalástechnika és érdekérvényesítés
Miért fontos?	A tervezett termékeknek többnyire piaci környezetben kell helytállniuk. Ehhez elengedhetetlen, hogy a tervező rendelkezzen piaci ismeretekkel.	A termékek tervezett költsége a kiemelt megrendelő szempontok közé tartozik. Egy terv értékének megbecsülése a tervező saját érdeke. Általánosan érdemes tisztában lenni azzal, hogy minek mennyi a költsége, és milyen áron értékesíthető.	A tervezési folyamatban nem minden döntés születik tisztán racionális módon. Sok döntési helyzetben az érvek nem általános érvényűek. Ilyen helyzetekben segít, ha a tervező képes érvényesíteni a saját elképzeléseit a szakmai szempontoknak alárendelve.
Újonc <i>Kíváncsi</i>	Tisztában van a saját környezetében jellemző üzleti értékesítési modellekkel, bizonyos márkák gyakorlatával.	Nincs tisztában egy termék gyártási, értékesítési és marketing költségeivel. Saját munkájának értékével nincs tisztában.	Nem foglalkozik tudatosan tárgyalástechnikával.
Kezdő <i>Ambíciózus</i>	Szélesíti a saját látókörét és tisztában van vele, rálátást szerez a B2B típusú értékesítési csatornákra, valamint alapvető befektetési lehetőségekre.	Nagyjából rálátása van arra, hogy milyen költségelemből épül fel egy termék, amíg a piacra kerül. Ezt még nem tudja a tervezés során hasznosítani. Saját munkájának értékét a saját pénzbeli ráfordításainak tükrében ítéli meg.	Fejlődik tárgyalástechnikában, képes érvelni a saját igazsága mellett.
Hozzáértő <i>Magabiztos</i>	Meg tudja különböztetni egymástól a startup-KKV-nagyvállalat jellegű cégeket, tisztában van alapvető tulajdonlási formákkal és cégformákkal (Bt, Kft, Zrt, magán-állami tulajdon, családi-tőzsdei cég stb.). Érdeklődik az egyes termékek mögött álló cégek piaci gyakorlatának összefüggései a piaci és tulajdonosi viszonyokkal.	Tisztában van egy termék előállítási költségeivel, illetve az egyéb költségelemekkel. A gyártási költségeket figyelembe tudja venni tervezéskor. Saját munkájának értékét munkaidő-ráfordítás arányosan határozza meg.	Érvelései során magabiztos és határozott.
Jártas <i>Tudatos</i>	Átlátja az üzleti esetet komplexebb befektetési formák és cégformák mögött, és tudja ezeket az adott cég termékére vetítve értelmezni. Tudatosan figyelembe veszi ezeket a tervezés során. Képes értékesítési modelleket társítani az általa tervezett termékekhez.	Pontosan tisztában van vele, hogy tervezési döntései milyen módon befolyásolják egy termék előállítási költségeit és egyéb olyan költségeit, amik összefüggnek a termék formájával, minőségével. Tisztában van vele, hogy a döntései milyen költségvonzattal járnak, így saját munkájának értékét jobban fel tudja mérni a másik (költségviselő) fél szempontjából.	Képes meggyőzni másokat és a saját szakmai érdekeit érvényesíteni.
Mester <i>Látnok</i>	Képes újfajta üzleti modellek vizionálására, ajánlására a megrendelő felé egy adott termékhez vagy szolgáltatáshoz kapcsolódóan.	Képes gyorsan és nagyságrendileg jól megbecsülni az általa tervezett termék költségét és értékét, valamint a saját munkájának költségét és értékét.	-

3.3.Célkitűző megbeszélések

A célkitűző megbeszéléseken kerülnek kitűzésre a mentoráltak féléves és negyedéves céljai, összhangban az intézmény céljaival, a kompetenciafejlesztési keretrendszer és a mentorált további személyes fejlődési céljai alapján.

3.4.Kiértékelő platform

A kiértékelő platform bármilyen felhő-alapú, a mentoráltak és a mentorok számára is hozzáférhető rendszer lehet, ami alkalmas az egyszerű OKR-formátum támogatására. Ehhez elegendő, ha meg tud jeleníteni két szinten 5-5 célt és kulcseredményt, a hozzájuk tartozó 1-2 bekezdésnyi magyarázattal, valamint hogy valahol feltüntethető legyen az adott cél és kulcseredmény előrehaladásának állapota százalékosan.

3.5.Személyes megbeszélések

A személyes megbeszélések nagyon fontosak, hiszen ezek alkalmával kap visszajelzést a mentorált az előrehaladásáról. Ez összeköthető heti konzultációkkal is, de az előrehaladást havi szinten lehet érdemben értékelni. Ekkor a mentor és a mentorált megbeszélnek, hogy az egyes kulcseredmények elérése hogy halad, meghatározzák a százalékos állapotot. Megbeszélnek, hogy milyen módon lehetne a kevésbé jól álló pontokon javítani, átbeszélnek a tanulságokat és a kérdéseket.

3.6.Személyes visszajelző

A személyes visszajelző egy eszköz, ami motiválja és segíti a mentoráltak céljai elérésében. Elképzelésem szerint mutatja a kitűzött célokat, valamint azok állapotát, a magasabb rendű célokat és közvetetten mások eredményességét is.

3.7.Féléves kiértékelés

A féléves kiértékelés során a mentoráltak és a mentorok megvizsgálják, hogy mennyire sikerült elérni a célokat. A mentoráltak előrehaladását összevetik a kompetenciatáblázatban leírtakkal, és mindezek alapján értékelik a mentoráltakat az akadémiai rendszer szerint is.

4. Felhasznált irodalom

Jelen féléves dolgozat megírásához az eddigi dolgozataim tanulságait és a saját személyes tapasztalataimat használtam. Céлом az volt, hogy leírjam, pontosítsam és továbbfejlesszem a Maformnál használt rendszert. Ehhez az aktuális félévben forráselemzést, egyéb irodalmat nem használtam fel.